

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2011 m. gegužės 9 d. Nr. FA-P-34-8-19
Klaipėda

Auditas atliktas, vykdant 2010-06-22 pavedimą Nr. P-34-8

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Virginija Mažeikienė (grupės vadovė)
Daiva Gedgaudienė
Regina Urbelienė
Adelė Beniušytė

Auditas pradėtas 2010-06-22
Auditas baigtas 2011-05-09

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	7
1.1 Dėl lėšų investicijų projektui finansuoti	7
1.2. Dėl lėšų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti	10
1.2.1. Socialinėms paslaugoms (socialinei priežiūrai socialinės rizikos šeimoms) teikti	10
1.2.2. Kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti	10
1.3. Dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, perdavimo ir nurašymo	12
1.4. Dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaitos	14
2. Kiti pastebėjimai	15
2.1. Dėl darbo užmokesčio kreditinio įsiskolinimo	15
2.2. Dėl apskaitos pagal VSAFAS organizavimo	16
3. Vidaus kontrolės vertinimas	16
4. Rekomendacijos	17

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams 2011 metams planavimą teisėtumo požiūriu; specialiųjų tikslinių dotacijų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų 2010 metų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo požiūriu; buhalterinės apskaitos organizavimo ir konsolidavimo procesą.

Audituojamas subjektas – Pagėgių savivaldybė, adresas: Vilniaus g. 9, 99288 Pagėgiai. Identifikavimo kodas 111104072. Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybei vadovavo meras Virginijus Komskis, savivaldybės administracijai – direktorius Vaidas Bendaravičius, Finansų skyriaus vedėja dirbo Rūta Fridrikienė, administracijos buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja – Zita Stanišauskienė.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Atliekant valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vertintos savivaldybės 2010 m. finansinės ataskaitos: Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaita (forma B-11-metinė)¹, Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-13-metinė), Savivaldybės biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ataskaita (forma Nr. B-14-metinė), Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-15-metinė).

Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu² savivaldybei buvo patvirtinta 13 012,4 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų, iš jų: 4 729,4 tūkst. Lt – valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 8 283 tūkst. Lt – mokinio krepšeliui finansuoti.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais³ perskirstant tarp savivaldybių ir specialiųjų tikslinių dotacijų 2010 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiąsias tikslines dotacijas, buvo paskirstytos ir perskirstytos lėšos socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti, socialinėms paslaugoms bei socialinei paramai mokiniams, dėl to savivaldybei iš viso 149,9 tūkst. Lt buvo sumažintos specialiųjų tikslinių dotacijų lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti.

Savivaldybė 2010 metais iš viso gavo 12 841,6 tūkst. Lt, panaudojo 12 826,0 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų, iš jų: 4 555,4 tūkst. Lt panaudojo valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 8 270,6 tūkst. Lt – mokinio krepšeliui finansuoti. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija raštu⁴ savivaldybei nurodė, kad Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme savivaldybei yra numatyta 36,0 tūkst. Lt papildomų lėšų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio lėšų trūkumui kompensuoti už 2009 metų rugsėjo mėn. Savivaldybė 2010 metais šiam tikslui panaudojo 32,2 tūkst. Lt.

¹ Forma Nr. B-11-metinė, 5, 6, 7 skiltys.

² Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563, 4 priedėlis.

³ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-08-02 įsakymo Nr. A1-379/1K-247 priedas; 2010-11-10 įsakymo Nr. A1-520/1K-345 priedas.

⁴ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2010-01-04 raštas Nr. SR-71-06-1 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti naudojimo 2010 metais“.

Savivaldybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu⁵, 15,6 tūkst. Lt nepanaudotų specialiųjų tikslinių dotacijų, iš jų 0,6 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti, grąžino į valstybės biudžetą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais⁶ savivaldybei 2010 metais papildomai skirta 936,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti. Savivaldybė panaudojo 936,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, skirtų papildomai socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti.

Įgyvendinant Valstybės investicijų 2010–2012 metų programą⁷ pagal finansavimo sutartį⁸, sudarytą su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, savivaldybės administracija 2010 metais gavo ir panaudojo 300,0 tūkst. Lt.

Savivaldybė 2010 metais iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal sudarytą sutartį⁹ gavo ir panaudojo 661,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų, skirtų perimtoms iš apskričių administracijų įstaigoms išlaikyti.

Iš kitų savivaldybių pagal tarpusavyje suderintas sumas, kai mokiniai pereina iš vienos savivaldybės finansuojamos mokyklos į kitos savivaldybės finansuojamą mokyklą, savivaldybė iš mokymui patvirtintų asignavimų pervedė 14,4 tūkst. Lt kitoms savivaldybėms, gavo iš kitų savivaldybių 3,3 tūkst. Lt, iš jų 0,7 tūkst. Lt liko nepanaudoti ir grąžinti į valstybės biudžetą.

Savivaldybės administracijos apskaitos duomenimis, savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybei nuosavybės teise priklausančio turto likutis 2010 m. sausio 1 d. įsigijimo verte buvo 89 108,7 tūkst. Lt, 2010 m. gruodžio 31 d. – 55 491,3 tūkst. Lt.

Valstybinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹⁰.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas vienas kiekybinio reikšmingumo lygis – 1 proc. specialiųjų tikslinių dotacijų kasinių išlaidų, tai yra 138,0 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija), 32 str. 3 d.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-08-31 nutarimo Nr. 1254 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžete numatytų asignavimų paskirstymo savivaldybėms socialinei paramai“ priedas; 2010-11-22 nutarimo Nr. 1651 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžete numatytų asignavimų paskirstymo savivaldybėms socialinei paramai“ priedas.

⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-01-20 nutarimas Nr. 71 „Dėl Valstybės investicijų 2010-2012 metų programoje numatytų 2010 metų kapitalo investicijų paskirstymo“.

⁸ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, skirtų savivaldybės investicijų projektui įgyvendinti, pervedimo 2010-03-25 sutartis Nr. ST-45-04.

⁹ 2010-07-21 sutartis Nr. D4-118-216P.

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Atsižvelgdami į tai, atlikome didelės apimties savarankiškas audito procedūras svarbiausiose audito srityse: mokinio krepšelio ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų išlaidų, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų, socialinių išmokų (pašalpų) išlaidų, išlaidų kapitalo investicijoms ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybei nuosavybės teise priklausančio turto.

Savarankiškomis audito procedūroms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, stebėjimo ir analitinės audito procedūras.

Vertinome, kaip atliekant viešuosius pirkimus buvo laikomasi galiojančių teisės aktų, vykdam tęstinį investicijų projektą „Pagėgių savivaldybės kultūros ir sporto centro pastato Pagėgiuose, Jaunimo g. 3, rekonstravimas ir naujo priestato statyba pritaikant patalpas Pagėgių savivaldybės viešosios bibliotekos reikmėms“, kuriam vykdyti skirti reikšmingi valstybės biudžeto asignavimai.

Valstybės kontrolės 2010 metų valstybinio audito programoje¹¹ buvo nustatyta sisteminių tyrimų sritis: viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas. Atliktos šios srities audito procedūros.

Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams 2011 metams poreikio planavimas.

¹¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2010-02-12 įsakymas Nr. V-36 „Dėl 2010 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

1.1 Dėl lėšų investicijų projektui finansuoti

Savivaldybės administracija nuo 2007 metų vykdo investicijų projektą „Pagėgių savivaldybės kultūros ir sporto centro pastato Pagėgiuose, Jaunimo g. 3, rekonstravimas ir naujo priestato statyba pritaikant patalpas Pagėgių savivaldybės viešosios bibliotekos reikmėms“, kurio bendra vertė – 9 566,6 tūkst. Lt. Projektui vykdyti 2007–2010 metais skirta ir panaudota 7 300,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų, iš jų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹² skirta 7 000,0 tūkst. Lt, iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos pagal sutartį¹³ 2010 metais gauta ir panaudota 300,0 tūkst. Lt lėšų.

Savivaldybės administracija, įgyvendindama šį investicijų projektą, 2007 metais atliko kultūros ir sporto centro pastato rekonstrukcijos viešąjį pirkimą supaprastinto atviro konkurso būdu, pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymą¹⁴ ir nesivadovaudama Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu¹⁵ patvirtintomis Tiekėjų kvalifikacijos vertinimo metodinėmis rekomendacijomis, nes:

- Supaprastinto atviro konkurso sąlygose¹⁶ nustatė tiekėjams aukštesnius nei nurodyti Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus patvirtintose rekomendacijose¹⁷ kvalifikacinius reikalavimus, tačiau nepagrindė tokių reikalavimų būtinumo. Taip pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo¹⁸ 32 straipsnio 2 dalį, kurioje nurodyta, kad perkančiosios organizacijos nustatyti minimalūs kandidatų ar dalyvių kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, jie turi būti pagrįsti ir proporcingi pirkimo objektui. Savivaldybės administracijos raštu¹⁹ pateiktas paaiškinimas dėl aukštesnių kvalifikacinių reikalavimų, kad objektas buvo svarbus ir per trumpą laiką reikėjo

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas 2007-01-24 Nr. 146; 2008-01-30 nutarimas Nr. 105; 2008-07-23 nutarimas Nr. 779, 2009-01-21 nutarimas Nr. 51, 2010-01-20 nutarimas Nr. 71.

¹³ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, skirtų savivaldybės investicijų projektui įgyvendinti, pervedimo sutartis 2010-03-25 Nr. ST-45-04.

¹⁴ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

¹⁵ Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-10-20 įsakymu Nr. 1S-100 patvirtintos Tiekėjų kvalifikacijos vertinimo metodinės rekomendacijos, (2004-04-21 įsakymo Nr. 1S-25 redakcija), 3 p.

¹⁶ Pagėgių savivaldybės administracijos direktoriaus 2006-12-29 įsakymu Nr.A1-861 patvirtintos Supaprastinto atviro konkurso darbams atlikti sąlygos, 3.2 punktas, kuriame trijuose kvalifikaciniuose reikalavimuose dėl vidutinės metinės atliktų statybos ir montavimo darbų apimties, metinio grynojo pelno ir įvykdytų panašių sutarčių skaičiaus, nurodytas tik vienas metų vertinimo kriterijus ir itin aukštas grynojo pelningumo procentas – nemažesnis nei 10 proc.

¹⁷ Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-10-20 įsakymas Nr. 1S-100 „Dėl Tiekėjų kvalifikacijos vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 17.3. ir 18.2 p.

¹⁸ Viešųjų pirkimų įstatymo 32 str. 2 d. (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

¹⁹ Pagėgių savivaldybės 2010-11-11 raštas Nr. R2-2032 „Dėl atliktų viešųjų pirkimų“.

panaudoti gautas lėšas, yra nepagrįstas, nes investicijų projektas tęstinis, o lėšos buvo gautos metų pradžioje;

- vertindama vienintelio konkurso dalyvio kvalifikacinius reikalavimus pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo²⁰ 32 straipsnio 5 dalį (kai dalyvis pateikė netikslius ar neišsamius duomenis apie savo kvalifikaciją, perkančioji organizacija privalo nepažeisdama viešųjų pirkimų principų prašyti dalyvį šiuos duomenis papildyti arba paaiškinti per protingą terminą), nes konkurso dalyvio neprašė patikslinti pateiktų neišsamių pasiūlymo duomenų²¹.

Savivaldybės administracija pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą, nes:

- nepagrindė pirkimo dokumentuose nustatytų aukštų reikalavimų tiekėjų kvalifikacijai;
- dalyviui pateikus neišsamius duomenis apie kvalifikaciją, neprašė dalyvio papildyti šių duomenų arba paaiškinti per protingą terminą.

Savivaldybės administracija, įgyvendindama investicijų projektą „Pagėgių savivaldybės kultūros ir sporto centro pastato Pagėgiuose, Jaunimo g. 3, rekonstravimas ir naujo priestato statyba pritaikant patalpas Pagėgių savivaldybės viešosios bibliotekos reikmėms“, 2008 metais atliko kultūros ir sporto centro pastato papildomų statybos darbų (lauko elektros tinklų darbai, scenos kėlimo įranga, scenos užuolaidos, teatrinis įgarsinimas ir apšvietimas, bibliotekos stelažai, salės kėdės ir kabinetų baldai) viešąjį pirkimą supaprastinto pirkimo apklausos būdu, pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymo²² reikalavimus ir Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus įsakymu²³ patvirtintos Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos nuostatas, nes:

- apklausos būdu, neskelbiant apie pirkimą, vykdytas viešasis pirkimas neatitiko Viešųjų pirkimų įstatymo²⁴ 92 straipsnio 3 dalies 6 punkte nurodytų sąlygų (neskelbiant apie pirkimą gali būti perkamos prekės, paslaugos ar darbai, kai dėl techninių, meninių priežasčių ar dėl objektyvių aplinkybių tik konkretus tiekėjas gali pateikti reikalingas prekes, pateikti paslaugas ar atlikti darbus ir kai nėra jokios kitos alternatyvos), nes savivaldybės administracija raštu²⁵ Valstybės kontrolei nepagrindė priežasčių, dėl kurių pateikti reikalingas prekes ar atlikti statybos darbus galėjo tik konkretus tiekėjas – rangovas, su kuriuo buvo sudaryta 2007 m. vasario 6 d. rangos sutartis Nr. 09P. Todėl buvo pažeisti Viešųjų pirkimų įstatymo 92 straipsnio 3 dalies 6 punkto reikalavimai ir neužtikrintas Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto skaidrumo principo laikymasis;

²⁰ Viešųjų pirkimų įstatymo 32 str. 5 d. (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

²¹ Konkurso dalyvis pasiūlyme pateikė tik Aplinkos ministerijos išduotą kvalifikacijos atestatą, o pagal supaprastinto atviro konkurso sąlygų 3.1. punktą turėjo pateikti ir pirkimo skelbimą, ir Ūkio ministerijos kvalifikacijos atestatą.

²² Viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

²³ Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2008-09-10 įsakymas Nr. 1S-89 „Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 1S-21 „Dėl Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainodaros nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, 24.1 p.

²⁴ Viešųjų pirkimų įstatymo 92 str. 3 d. 6 p. (2008-07-03 įstatymo Nr. I-491 redakcija).

²⁵ Pagėgių savivaldybės 2010-11-11 raštas Nr. R2-2032 „Dėl atliktų viešųjų pirkimų“.

▪ nepagrįstai pirko prekes kaip statybos darbus ir į darbų pirkimo sutarties vertę įtraukė prekes, išvengdama atitinkamos vertės prekių pirkimui taikomų Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų pirkimo procedūrų, nes pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 27 ir 30 dalis technologiniai įrenginiai ir baldai, jų pristatymas ir montavimas negali būti priskiriami darbų pirkimo dalykui. Taip buvo pažeistos Viešųjų pirkimo įstatymo²⁶ 9 straipsnio 8 dalies nuostatos (prekių ar paslaugų, kurios yra nebūtinai konkrečiai darbų sutarčiai atlikti, vertės negalima pridėti prie darbų pirkimo sutarties vertės, jei taip būtų išvengta atitinkamos vertės prekių ar paslaugų pirkimui taikomo įstatymo reikalavimo);

▪ rangos sutartyje²⁷, kurios trukmė ilgesnė nei vieneri metai, nenustatė fiksuotos kainos perskaičiavimo kainodaros taisyklių, pažeisdama Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu²⁸ patvirtintos Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos 24.1 punktą ir Viešųjų pirkimo įstatymo²⁹ 18 straipsnio 6 dalies 3 punktą;

▪ sudarydama rangos darbų sutartį³⁰ pakeitė pirkimo dokumentuose ir pasiūlyme nustatytas pirkimo sąlygas, pažeisdama Viešųjų pirkimo įstatymo³¹ 18 straipsnio 3 dalies nuostatas. Rangos darbų sutarties 24 punktas (jeigu reikia atlikti papildomus darbus, kurie nenurodyti sutarties dokumentuose, arba pagerinti sutartyje nurodytų darbų kokybę, kitais sutartyje nenumatytais atvejais, už tai rangovui turi būti atlyginama sutartyje nurodytomis vienetinėmis kainomis prieš darbų pradžią arba vėliau) ir 25 punktas (sutarties kainos pataisas skaičiuoja rangovas, užsakovui sutikus) prieštarauja pirkimo sąlygų 13.3 punktui (nenumatoma didinti pirkimo kainą per visą pirkimo sutarties galiojimo laiką ir keisti privalomas konkurso metu nustatytas pirkimo sutarties sąlygas), o 29 punktas (užsakovas darbų pradžioje sumoka 30 proc. statybos kainos avansinį mokėjimą rangovo apyvartinėms lėšoms formuoti) prieštarauja pirkimo sąlygų 13.2 punktui (avansas nemokamas).

Rangos darbų sutartis³² buvo sudaryta 616,6 tūkst. Lt vertės statybos darbams atlikti, įsigyta statybos darbų už 81,4 tūkst. Lt, įvertinus bendrąjį statybos kainų pokytį, liko neatlikta darbų už 462,4 tūkst. Lt.

Valstybės kontrolė raštu³³ kreipėsi į Viešųjų pirkimų tarnybą dėl Pagėgių savivaldybės administracijos atlikto viešojo pirkimo teisėtumo. Viešųjų pirkimų tarnybai raštu³⁴ rekomendavus,

²⁶ Viešųjų pirkimų įstatymo 9 str. 8 d. (2008-07-03 įstatymo Nr. I-491 redakcija).

²⁷ 2008-11-24 rangos darbų sutartis Nr. 08/11/24-Pag.

²⁸ Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2008-09-10 įsakymas Nr. 1S-89 „Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 1S-21 „Dėl Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainodaros nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, 24.1 p.

²⁹ Viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2008-07-03 įstatymo Nr. I-491 redakcija).

³⁰ 2008-11-24 rangos darbų sutartis Nr. 08/11/24-Pag.

³¹ Viešųjų pirkimų įstatymo 18 str. 3 d. (2008-07-03 įstatymo Nr. I-491 redakcija).

³² 2008-11-24 rangos darbų sutartis Nr. 08/11/24-Pag.

³³ Valstybės kontrolės 2011-01-28 raštas Nr. S-(34-1732)-178 „Dėl Pagėgių savivaldybės administracijos atlikto viešojo pirkimo teisėtumo“.

³⁴ Viešųjų pirkimų tarnybos 2011-02-22 raštas Nr. 43-640 „Dėl viešojo pirkimo vertinimo“.

savivaldybės administracija informavo³⁵, kad nuo 2011 m. kovo 7 dienos rangos darbų sutartis³⁶ dėl neatliktų papildomų statybos darbų (šalių susitarimu) nutraukta.

Savivaldybės administracija, vykdydama supaprastintą pirkimą apklausos būdu dėl papildomų rangos darbų, pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą, nes:

- nepagrindė pasirinkimo vykdyti pirkimą apklausos būdu, neskelbiant apie pirkimą;
- nepagrįstai pirko prekes kaip statybos darbus;
- sudarydama rangos sutartį, pakeitė pirkimo dokumentuose ir pasiūlyme nustatytas pirkimo sąlygas;
- rangos sutartyje nenustatė fiksuotos kainos perskaičiavimo kainodaros taisyklių.

1.2. Dėl lėšų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti

1.2.1. Socialinėms paslaugoms (socialinei priežiūrai socialinės rizikos šeimoms) teikti

Savivaldybės administracija, pažeisdama Biudžeto sandaros įstatymo³⁷ 5 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu³⁸ patvirtintos Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodikos (toliau – metodika) 20 punktą, 1,7 tūkst. Lt tikslinės paskirties lėšų panaudojo metodikoje nenumatytais išlaidoms socialinei priežiūrai socialinės rizikos šeimoms teikti, t. y. prekėms ir paslaugoms apmokėti, iš jų: 1,3 tūkst. Lt – transportui išlaikyti, 0,4 tūkst. Lt – kitoms prekėms įsigyti.

Savivaldybės administracija pažeidė teisės aktų reikalavimus, nes 1,7 tūkst. Lt lėšų, skirtų socialinei priežiūrai socialinės rizikos šeimoms teikti, panaudojo nenumatytais metodikoje prekių ir paslaugų išlaidoms apmokėti.

1.2.2. Kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti

Savivaldybės administracija, pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymą³⁹ ir savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės⁴⁰, 2009 m. birželio 5 d. su privačia bendrove sudarė judriojo ryšio paslaugų sutartį, netaikydama viešųjų pirkimų procedūrą.

³⁵ Pagėgių savivaldybės administracijos 2011-03-07 raštas Nr. R2-436 „Dėl Pagėgių savivaldybės kultūros centro bei viešosios bibliotekos patalpų rekonstravimo ir išplėtimo Jaunimo g. 3 Pagėgiuose (papildomi darbai ir įranga prie sutarties Nr. 09P) sutarties Nr. 08/11/24-PAG nutraukimo“.

³⁶ 2008-11-24 rangos darbų sutartis Nr. 08/11/24-Pag.

³⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 1 d. 7 p.

³⁸ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-07-13 įsakymu Nr. A1-193 patvirtinta Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodika, 20 p.

³⁹ Viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2008-07-03 įstatymo Nr. I-491 redakcija), 85 str. 2 d.

⁴⁰ Pagėgių savivaldybės administracijos direktoriaus 2008-10-16 įsakymas Nr. A1-794 „Dėl Pagėgių savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių patvirtinimo“.

Savivaldybės administracija pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punktą (užtikrinti paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą) ir nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu⁴¹ patvirtinta Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, nes biudžeto asignavimus panaudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, o kasines išlaidas apskaitoje užregistravo pagal netinkamus ekonominės klasifikacijos straipsnius:

- Vykdydama valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją „Valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise“, 7,8 tūkst. Lt asignavimų, kurie programos sąmatoje buvo numatyti pervedamoms lėšoms nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti (2.2.1.1.1.31 str.), panaudojo kitoms paslaugoms (2.2.1.1.1.30 str.) apmokėti (už turto teisinį registravimą, turto vertinimo ir notaro paslaugas). Patirtas kasines išlaidas apskaitoje klaidingai užregistravo kaip pervedamas lėšas nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti.

- Vykdydama valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją „Socialinės paslaugos (socialinė globa asmenims su sunkia negalia)“, 143,5 tūkst. Lt asignavimų, kurie programos sąmatoje buvo numatyti pervedamoms lėšoms nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti (2.2.1.1.1.31 str.), panaudojo pavaldžios įstaigos Pagėgių palaikomojo gydymo, slaugos ir senelių globos namų išlaidoms: 55,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (2.1.1.1.1.1 str.), 17,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms (2.1.2.1.1.1 str.), 23,7 tūkst. Lt mitybai (2.2.1.1.1.1 str.), 11,4 tūkst. Lt medikamentams (2.2.1.1.1.2 str.), 1,8 tūkst. Lt transporto išlaikymui (2.2.1.1.1.6 str.), 12,4 tūkst. Lt kitoms prekėms (2.2.1.1.1.10 str.), 0,1 tūkst. Lt kvalifikacijos kėlimui (2.2.1.1.1.16 str.), 9,0 tūkst. Lt komunalinėms paslaugoms (2.2.1.1.1.20 str.), 9,3 tūkst. Lt kitoms paslaugoms (2.2.1.1.1.30 str.) ir pavaldžios įstaigos Pagėgių savivaldybės socialinių paslaugų centro 3,8 tūkst. Lt kitoms paslaugoms (2.2.1.1.1.30 str.) apmokėti. Patirtas kasines išlaidas apskaitoje klaidingai užregistravo kaip pervedamas lėšas nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti.

Savivaldybės administracija pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą, nes sudarė judriojo ryšio paslaugų sutartį su privačia bendrove, netaikydama viešųjų pirkimų procedūrų.

Savivaldybės administracija pažeidė teisės aktų reikalavimus, nes biudžeto asignavimus panaudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, o kasines išlaidas apskaitoje užregistravo pagal netinkamus ekonominės klasifikacijos straipsnius. Dėl to Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. B-15) neteisingai nurodytos 151,3 tūkst. Lt didesnės pervedamos lėšos nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti

⁴¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr.1K-184 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija (2010-03-26 Nr.1K-085 redakcija).

(2.2.1.1.1.31 str.) ir nenurodytos 72,0 tūkst. Lt darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (2.1 str.), 23,7 tūkst. Lt mitybos (2.2.1.1.1.1 str.), 11,4 tūkst. Lt medikamentų (2.2.1.1.1.2 str.), 1,8 tūkst. Lt transporto išlaikymo (2.2.1.1.1.6 str.), 12,4 tūkst. Lt kitų prekių (2.2.1.1.1.10 str.), 0,1 tūkst. Lt kvalifikacijos kėlimo (2.2.1.1.1.16 str.), 9,0 tūkst. Lt komunalinių paslaugų (2.2.1.1.1.20 str.), 20,9 tūkst. Lt kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30 str.) kasinės išlaidos.

1.3. Dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, perdavimo ir nurašymo

Savivaldybė savo funkcijoms atlikti nenaudoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴² ir perdavimo–priėmimo aktu⁴³ perduoto valdyti ir naudoti patikėjimo teise valstybei nuosavybės teise priklausančio turto – elektros linijų, kurių įsigijimo vertė 205,9 tūkst. Lt. Šiuo valstybės turtu neatlygintinai naudojasi privati energetikos bendrovė.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁴⁴ 13 straipsniu, bendrovė nepriskiriama subjektams, kuriems gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti valstybės turtas, todėl ji negali neatlygintinai naudotis šiuo valstybės turtu. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo⁴⁵ 28 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta, kad valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, įrengti iki šio įstatymo įsigaliojimo, gali būti perduoti energetikos įmonei už kainą, nustatomą pagal turto ir verslo vertinimą reglamentuojančius teisės aktus. Išperkamu bendrai naudojamų energetikos objektų kainą nustatoma, vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai perduodami energetikos įmonei po to, kai valstybės ar savivaldybės institucija, Lietuvos bankas, valstybės ar savivaldybės įmonė, įstaiga, organizacija, patikėjimo teise valdanti šiuos objektus, sudaro pirkimo–pardavimo sutartį su energetikos įmone. Sutartis pasirašoma tada, kai energetikos objektų perdavimui ir sutarties projektui pritaria Vyriausybė ar savivaldybės taryba.

Savivaldybei valdyti patikėjimo teise perduotu 205,9 tūkst. Lt vertės valstybės turtu (elektros linijomis) neatlygintinai naudojasi privati energetikos bendrovė, nors Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas tai draudžia.

⁴² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-28 nutarimas Nr. 1009 „Dėl turto perdavimo“.

⁴³ Tauragės apskrities viršininko administracijos 2002-04-22 perdavimo–priėmimo aktas.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2006-07-16 įstatymo Nr. X-771 redakcija), 13 str.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, 2002-05-16 Nr. IX-884, 28 str. (2008-11-06 įstatymo Nr. X-1767 redakcija).

Savivaldybė šio valstybės turto nenaudoja savo funkcijoms atlikti, tačiau nesiėmė priemonių, kad nenaudojamas valstybės turtas teisės aktų nustatyta tvarka būtų perleistas energetikos įmonei.

Savivaldybės taryba pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁴⁶ 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio nuostatas, nes 2006 m. rugpjūčio 24 d. sprendimu⁴⁷ nusprendė perduoti 107,1 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą (autobusą) Natkiškių Zosės Petraitienės pagrindinei mokyklai valdyti, naudoti ir juo disponuoti taip pat patikėjimo teise, tačiau mokykla pagal šį įstatymą nepriskiriama valstybės turto patikėtiniui. Mokyklai autobusas buvo perduotas pagal 2006 m. rugpjūčio 24 d. perdavimo ir priėmimo aktą⁴⁸ savivaldybės tarybos įgaliotų asmenų.

Savivaldybės patikėjimo teise valdomas 107,1 tūkst. Lt vertės valstybės turtas buvo perduotas pagrindinei mokyklai valdyti, naudoti ir disponuoti juo taip pat patikėjimo teise, pažeidžiant Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą.

Pažymėtina, kad savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis 2011-03-24 savivaldybės tarybos sprendimu⁴⁹, 2011 m. balandžio 12 d. perdavė⁵⁰ minėtą valstybės turtą (autobusą) šiai mokyklai naudotis pagal panaudos sutartį⁵¹.

Savivaldybės administracija pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁵² 22 straipsnio 4 dalį ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo⁵³ 17 straipsnio 1 dalies 27 punktą, nes priėmė sprendimą dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti bei jo nurašymo, tačiau šiuos sprendimus galėjo priimti tik savivaldybės taryba.

Savivaldybės administracija 2008 metais, nesant savivaldybės tarybos sprendimo dėl savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nurašymo ir likvidavimo, turto nurašymo ir likvidavimo aktu⁵⁴ nurašė ir likvidavo savivaldybės patikėjimo teise valdomą 13,6 tūkst. Lt įsigijimo vertės (be likutinės vertės) valstybės ilgalaikį turtą – automobilį AUDI 80. Valstybės turtas 2008 metais buvo pripažintas

⁴⁶ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2006-07-18 įstatymo Nr. X-771 redakcija).

⁴⁷ Pagėgių savivaldybės tarybos 2006-08-24 sprendimas Nr. T- 857 „Dėl mokyklinio autobuso perdavimo Pagėgių savivaldybės Natkiškių Zosės Petraitienės pagrindinei mokyklai“.

⁴⁸ Savivaldybės turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktas, 2006-08-29 (be Nr.).

⁴⁹ Pagėgių savivaldybės tarybos 2011-03-24 sprendimas Nr. T- 1013 „Dėl mokyklinio autobuso perėmimo iš Natkiškių Zosės Petraitienės pagrindinės mokyklos“.

⁵⁰ Pagėgių savivaldybės administracijos 2011-04-12 priėmimo-perdavimo aktas.

⁵¹ Pagėgių savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto 2011-04-12 panaudos sutartis.

⁵² Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2006-07-18 įstatymo Nr. X-771 redakcija), 22 str. 4 d.

⁵³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (2003-01-28 įstatymo Nr. IX-1327 redakcija).

⁵⁴ Pagėgių savivaldybės administracijos Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo 2008-01-04 aktas Nr.1.

netinkamu naudoti⁵⁵ nesant raštiško valstybės įstaigos (Tauragės apskrities viršininko administracijos), perdavusios turtą, sutikimo leisti nurašyti patikėjimo teise valdomą turtą, kaip reikalauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1250 patvirtintas Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašas⁵⁶. Šis valstybės turtas buvo išregistruotas iš apskaitos.

Savivaldybės administracija nurašė 13,6 tūkst. Lt įsigijimo vertės (be likutinės vertės) patikėjimo teise valdomą valstybės turtą nesant savivaldybės tarybos sprendimo ir raštiško turtą perdavusios valstybės įstaigos sutikimo, pažeisdama teisės aktų reikalavimus.

1.4. Dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaitos

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁵⁷ ir perdavimo–priėmimo aktu⁵⁸ valstybės turtas buvo perduotas savivaldybei valdyti patikėjimo teise. Savivaldybės administracija, pažeisdama Buhalterinės apskaitos įstatymą⁵⁹, neturėdama ūkines operacijas ir ūkinius įvykius pagrindžiančių dokumentų, 2005 m. kovo 30 d. iš apskaitos nurašė 735,2 tūkst. Lt įsigijimo (452,4 tūkst. Lt likutinės) vertės valstybės turto (artezinius gręžinius, elektros linijas, ryšių linijas, bendro naudojimo kelius, kitą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą).

Šis turtas klaidingai išregistruotas iš apskaitos, tačiau jis nenurašytas ir nelikviduotas, dalis šio turto įregistruota Nekilnojamojo turto registre, o kita dalis – Žemės gelmių registre.

Savivaldybės administracija, pažeisdama Buhalterinės apskaitos įstatymą, iš apskaitos nurašė savivaldybės patikėjimo teise valdomą valstybei nuosavybės teise priklausančią 735,2 tūkst. Lt įsigijimo (452,4 tūkst. Lt likutinės) vertės turtą, neturėdama ūkines operacijas ir ūkinius įvykius pagrindžiančių dokumentų.

Pažymėtina, kad savivaldybės administracija 2011 m. kovo 24 d. užregistravo dalį minėto (732,9 tūkst. Lt vertės) valstybės turto apskaitoje.

⁵⁵ Pagėgių savivaldybės administracijos 2008-01-04 pasiūlymas Nr. 1 dėl turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti.

⁵⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimu Nr. 1250 (2002-11-11 nutarimo Nr. 1769 redakcija) patvirtintas Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašas, 11.7 p.

⁵⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-28 nutarimas Nr. 1009 „Dėl turto perdavimo“.

⁵⁸ Tauragės apskrities viršininko administracijos 2002-04-22 perdavimo–priėmimo aktas.

⁵⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574, 12 str. 1 d.

2. Kiti pastebėjimai

2.1. Dėl darbo užmokesčio kreditinio įsiskolinimo

Savivaldybėje darbo užmokesčio lėšos buvo planuojamos ir naudojamos nesivadovaujant Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu⁶⁰ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais patvirtintomis metodikomis⁶¹. Todėl darbuotojams 2010 metais buvo mokama dalis darbo užmokesčio už 2009 metų gruodžio mėnesį, o 2011 metais – už 2010 metų gruodžio mėnesį.

Savivaldybės 2010 m. gruodžio 31 d. kreditinis įsiskolinimas buvo 491,2 tūkst. Lt darbo užmokesčio, 151,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų, mokamų iš mokinio krepšelio lėšų, ir 23,6 tūkst. Lt darbo užmokesčio, 18,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų, mokamų iš kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti skirtų lėšų.

Atkreiptinas dėmesys, kad savivaldybė 15,6 tūkst. Lt nepanaudotų specialiųjų tikslinių dotacijų, iš jų 0,6 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti, grąžino į valstybės biudžetą.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme⁶² numatyta, kad asignavimai skiriami biudžetiniams metams, o biudžetiniai metai – tai metai, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁶³ patvirtintos Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos 1 ir 2 punktuose nustatyta, kad mokinio krepšelio dydis apskaičiuojamas ir skiriamas ugdymui per metus, o nutarimo 3 punkte teigiama, kad pedagoginių darbuotojų darbo užmokestis apskaičiuojamas, bazinį mokinio krepšelio koeficientą padauginus iš bazinės mėnesinės algos ir padauginus iš 12 mėnesių. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁶⁴ patvirtintos metodikos 7 punkte nustatyta, kad lėšos valstybės tarnautojų pareiginėms algoms ir darbuotojų atlyginimams mokėti visam laikotarpiui, kuriam skaičiuojamas darbo užmokesčio fondas, nustatomos vieno mėnesio lėšų valstybės tarnautojų pareiginėms algoms ir darbuotojų atlyginimams mokėti sumą padauginus iš to laikotarpio mėnesių skaičiaus.

Savivaldybėje darbo užmokesčio lėšos buvo planuojamos ir naudojamos nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais. Dėl to dalis 2010 metams skirtų specialiųjų tikslinių dotacijų buvo panaudota darbo užmokesčiui už 2009 metų gruodžio mėnesį, o

⁶⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2007-12-06 įstatymo Nr. X-1354 redakcija), 2 str. 1 ir 3 d.

⁶¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 d. nutarimu Nr. 785 (2009-12-23 nutarimo Nr. 1748 redakcija) patvirtinta Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, 1–3 punktai; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-03-03 nutarimu Nr. 280 (2008-04-17 nutarimo Nr. 355 redakcija) patvirtintos Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokesčių iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika, 7 punktas.

⁶² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2007-12-06 įstatymo Nr. X-1354 redakcija), 2 str. 1 ir 3 d.

⁶³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 (2009-12-23 nutarimo Nr. 1748 redakcija) patvirtinta Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika.

⁶⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-03-03 nutarimu Nr. 280 (2008-04-17 nutarimo Nr. 355 redakcija) patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokesčių iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika.

2010 m. gruodžio 31 d. buvo 514,8 tūkst. Lt darbo užmokesčio, 170,3 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų kreditinis įsiskolinimas.

2.2. Dėl apskaitos pagal VSAFAS organizavimo

Savivaldybės administracija, tvarkanti administracijos ir dalies pavaldžių įstaigų apskaitą, ir savarankiškai apskaitą tvarkančios pavaldžios biudžetinės įstaigos nesilaikė Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo⁶⁵ ir Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo⁶⁶, nes 2010 metais netvarkė apskaitos pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS). Dėl to yra rizika, kad savivaldybės administracija gali neparengti savivaldybės 2010 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, arba duomenys jame nebus tikslūs ir teisingi. Kadangi savivaldybės administracija ir jai pavaldžios įstaigos netvarkė apskaitos, neperkėlė buhalterinių sąskaitų likučių į naująjį sąskaitų planą pagal VSAFAS, negalėjome įvertinti buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo į naująjį sąskaitų planą pagal VSAFAS teisingumo.

Pažymėtina, kad savivaldybės administracija ir jai pavaldžios įstaigos apskaitą pagal VSAFAS pradėjo tvarkyti 2011 metais.

Savivaldybės administracija ir pavaldžios biudžetinės įstaigos 2010 metais apskaitos netvarkė pagal VSAFAS, taip pažeisdamos Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos ir Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymus. Savivaldybės administracija ir jai pavaldžios įstaigos netvarkė apskaitos, neperkėlė buhalterinių sąskaitų likučių į naująjį sąskaitų planą pagal VSAFAS, todėl negalėjome įvertinti buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo į naująjį sąskaitų planą pagal VSAFAS teisingumo.

3. Vidaus kontrolės vertinimas

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad savivaldybėje vidaus kontrolės sistema nepakankamai užtikrina pagrindinius jai keliamus tikslus; pagrindinės vidaus kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus. Tačiau audito metu nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumo ir apskaitos srityse, viešųjų pirkimų srityje, naudojant ir apskaitant

⁶⁵ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (2008-11-14 įstatymo Nr. X-1823 redakcija), 3 str. 5 d.

⁶⁶ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas (2010-02-25 įstatymo Nr. XI-842 redakcija), 36 str. 1 d.

valstybės lėšas rodo, kad vidaus kontrolės sistema veikia nepatikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

4. Rekomendacijos

Savivaldybė audito metu įgyvendino jai pateiktas rekomendacijas dėl valstybės biudžeto asignavimų 2011 metams poreikio planavimo, dėl vidaus kontrolės sistemos tobulinimo ir dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų.

Apie audito metu nustatytas kitas klaidas ir neatitikimus Pagėgių savivaldybės meras, administracijos direktorius ir savivaldybės įstaigų vadovai informuoti Valstybės kontrolės raštais (žr. 1 priedą).

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus, rekomenduojame:

Savivaldybės tarybai:

- atsižvelgiant į tai, kad savivaldybė valstybės turto (elektros linijų) nenaudoja savo funkcijoms atlikti, siūlome spręsti klausimą dėl galimybės šį turtą perleisti energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (ataskaitos 2.1. d., 13 psl.).

Savivaldybės administracijai:

- įtraukti į apskaitą neteisėtai iš apskaitos nurašytą valstybės turtą (ataskaitos 2.2. d., 15 psl.);
- užtikrinti, kad asignavimai būtų naudojami teisės aktų nustatyta tvarka biudžetinių metų, kuriems jie buvo skirti, darbo užmokesčiui mokėti (ataskaitos 3.1. d., 16 psl.).

Rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 2 priedą) pateikti audituojamo subjekto tolesni veiksmai ir rekomendacijų įvykdymo terminai.

3-iojo audito departamento direktorė

Regina Rudokienė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus vedėja

Aurelija Brukštutė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
vyresnioji valstybinė auditorė

Virginija Mažeikienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Pagėgių savivaldybėje atlikto
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“
1 priedas

Raštai Pagėgių savivaldybės administracijai

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento Nr.
1.	Pagėgių savivaldybės administracija	Vilniaus g. 9, 99288 Pagėgiai	Dėl valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui poreikio 2011 metams planavimo	2010-10-05	S-(34-1732)-2154
2.	Pagėgių savivaldybės administracija	Vilniaus g. 9, 99288 Pagėgiai	Dėl atlikto viešojo pirkimo	2010-11-05	S-(34-1732)-2334
3.	Pagėgių savivaldybės administracija	Vilniaus g. 9, 99288 Pagėgiai	Dėl audito metu nustatytų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų	2010-12-13	S-(34-1732)-2615
4.	Pagėgių savivaldybės administracija	Vilniaus g. 9, 99288 Pagėgiai	Dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir kitų pastebėjimų	2011-04-21	S-(34-1732)-757

Raštai Pagėgių savivaldybei pavaldžioms įstaigoms

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento Nr.
1.	Pagėgių Algimanto Mackaus gimnazija	Vilniaus g. 3, 99288 Pagėgiai	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų	2011-04-07	S-(34-1732)-597
2.	Vilkyškių vidurinė mokykla	Vilkyškių mstl., 99254 Pagėgių sav.	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų	2011-04-07	S-(34-1732)-597
3.	Pagėgių pradinė mokykla	Vilniaus g. 48, 99293 Pagėgiai	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų	2011-04-07	S-(34-1732)-597
4.	Pagėgių lopšelis-darželis	Klaipėdos g. 4, 99290 Pagėgiai	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų	2011-04-07	S-(34-1732)-597

Raštai kitoms įstaigoms

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento Nr.
1.	Viešųjų pirkimų tarnybai	Kareivių g. 1, 08221 Vilnius	Dėl Pagėgių savivaldybės administracijos atlikto viešojo pirkimo teisėtumo	2011-01-28	S-(34-1732)-178
2.	Viešųjų pirkimų tarnybai	Kareivių g. 1, 08221 Vilnius	Dėl viešųjų pirkimų teisėtumo Palangos miesto, Pagėgių ir Trakų rajono savivaldybėse	2011-02-28	S-(30-1371)-360

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Pagėgių savivaldybėje atlikto
 finansinio (teisėtumo) audito
 rezultatų“
 2 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas
1.	Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybė valstybės turto (elektros linijų) nenaudoja savo funkcijoms atlikti, siūlome spręsti klausimą dėl galimybės šį turtą perleisti energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo IX-884 28 straipsnio 2 punktu, savivaldybės administracija kreiptis dėl valstybės turto (elektros linijos) perduoto valdyti savivaldybėms patikėjimo teise, pardavimo	2011-12-31
2.	Įtraukti į apskaitą neteisėtai iš apskaitos nurašytą valstybės turtą.	Savivaldybės administracija užtikrina, kad įtrauks į apskaitą neteisėtai iš apskaitos nurašytą visą valstybės turtą	2011-06-01
3.	Užtikrinti, kad asignavimai būtų naudojami teisės aktų nustatyta tvarka biudžetinių metų, kuriems jie buvo skirti, darbo užmokesčiui apmokėti.	Savivaldybės administracija užtikrina, kad asignavimai bus naudojami teisės aktų nustatyta tvarka biudžetiniais metais, kuriais jie buvo skirti, darbo užmokesčiui išmokėti	2013-12-31
Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Pagėgių savivaldybės finansų skyriaus vedėja Rūta Fridrikienė Tel. 8-441-57386			